

ایوان

نگارامیری ردا
سیدامیری

سرشناسه	: امیری راد، نگار، ۱۳۷۵ - Amiri Rad, Negar
عنوان و نام پدیدآور	: ایوان/مؤلف نگار امیری راد، سیدامیر میری.
مشخصات نشر	: اراک: پیام دیگر، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۲ص: مصور، جدول.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال ۶-۷-۹۹۵۱۵-۹۷۸-۶۲۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: بالکن ها -- ایران -- تاریخ
موضوع	: Balconies -- Iran -- History
موضوع	: معماری ایرانی
موضوع	: Architecture, Iranian
موضوع	: معماری ایرانی -- تاریخ
موضوع	: Architecture, Iranian -- History
شناسه افزوده	: میری، سیدامیر، ۱۳۷۵-
شناسه افزوده	: Miri, Seyed Amir
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ الف الف/NA۳۰۷۰
رده بندی دیویی	: ۸۱۱/۷۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۴۶۳۵۵۵

ایوان

نگار امیری راد / سیدامیر میری

ناشر	: پیام دیگر
نوبت چاپ	: اول/ ۱۳۹۷
شمارگان	: ۱۰۰۰ نسخه
شابک	: ۶-۷-۹۹۵۱۵-۹۷۸-۶۲۲
قیمت	: ۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مؤلفان است

فهرست مطالب

۱	تعریف ایوان
۲	معنای لغوی ایوان
۳	تعریف ایوان توسط سکارا
۴	تعریف ایوان از نگاه رابرت
۴	تعریف ایوان از منظر شهری
۵	جنبه‌های زیبایی‌شناسی ایوان
۶	تاریخچه پیدایش
۷	فرضیه اول: خاستگاه یونانی - رومی ایوان
۱۱	فرضیه دوم: خاستگاه بین‌النهرینی ایوان
۱۳	تاریخچه ایوان در ایران
۱۴	مراحل تکامل ایوان در دوره پارسی
۱۵	نمونه‌های موردی پیدایش ایوان در ایران
۱۶	نخت جمشید
۱۷	تقسیم‌بندی مقابر صخره‌ای مادی
۱۸	کاخی در آشور
۲۶	انواع ایوان در دوره باستان از لحاظ ساختار
۲۷	نمونه‌های ایوان در دوران باستان
۲۸	ایوان در اسلام
۳۰	تقسیم‌بندی ایوان از لحاظ کارکردی در دوره اسلامی
۳۰	انواع ایوان از منظر شکلی
۶۰	ترکیب ایوان با فضاهای دیگر

۶۳	نظریه مدرسه برخم
۶۴	نمونه‌های موردی
۶۴	کاخ آشور
۶۶	کوه خواجه
۶۷	آتشکده فیروزآباد
۶۹	کاخ سروستان
۷۱	مسجد جامع زوار
۷۳	ایوان مدائن
۷۵	ایوان خسرو (تخت سلیمان)
۷۵	اهمیت ایوان در معماری خانه
۷۶	کاربرد ایوان در فصول مختلف
۷۷	ایوان در خانه‌های بم
۸۰	معرفی خانه‌ها (گلیپایگانی، تابستان ۱۳۸۳)
۸۸	تعریف فضا و عملکرد ایوان
۸۸	ساختار فضا
۹۲	جهت‌گیری در فضا
۹۴	حس مکان
۱۰۲	پیوستگی فضای مثبت
۱۰۴	سیستم‌های فضایی مثبت
۱۰۸	فضای انسان
۱۱۵	جلوگیری از تبادل سریع دما
۱۱۵	عاملی برای تقسیم‌بندی بنا
۱۱۶	محل اجرای تزئینات
۱۱۶	بعد روانی فضاهای نیمه باز
۱۱۷	مجتمع‌های مسکونی و آپارتمان‌ها
۱۲۰	ضوابط
۱۲۱	ایوان به عنوان یک شاخص شهری
۱۲۳	منابع و مآخذ

تعریف ایوان

ایوان به عنوان یکی از فضاهای مهم در سنت معماری ایران، همواره مورد توجه پژوهشگران بوده است. شاید بتوان زمینه‌ها و عوامل این توجه را در اولین مواجهه شرق‌شناسان با این ایوان جستجو کرد. افرادی که در سده نوزدهم میلادی برای نخستین بار ایوان کسری^۱ را دیده بودند، درصدد تزیین و تفسیر آن برآمدند. سپس ایوان کسری را مبنا و معیاری برای توصیف و تعریف ایوان قرار دادند. به طور کلی محققانی که به موضوع ایوان علاقه نشان داده‌اند را می‌توان به سه دسته معماران، مورخان هنر و باستان‌شناسان تقسیم نمود. در میان نوشته‌های پرشمار هر سه دسته درباره معماری ایران، اشارات فراوانی به ایوان شده است. باستان‌شناسان و مورخان هنر نیز در مقالات و کتاب‌های خود به طور مستقیم و غیر مستقیم به ایوان پرداخته‌اند. تعدادی از این نویسندگان به طور خاص وضع مقالاتشان، ایوان و بناهای ایواندار بوده است. در این مطالعات، گروهی از معماران تنها به معرفی ایوان بسنده کرده‌اند. اغلب تعاریف عنوان شده مشابه و بیانگر همسانی نگرش معماران است.

ایوان از شکل‌های پایدار معماری ایران است که از هزاره اول قبل از میلاد تا عصر حاضر، صورت و ترکیب متنوعی یافته است از طرفی ایوان به عنوان یک فضای نیمه باز که همراه با خود تجربیات بسیار متنوع و با ارزشی از درک فضایی و درک طبیعت را به همراه می‌آورد، به لحاظ فرم، ابعاد و جایگاه در معماری قابل بررسی است. (محمودی، ۵۳: ۱۳۸۴).

۱- ایوان کسری نام مشهورترین بنای به جا مانده از پادشاهان ساسانی است.

معنای لغوی ایوان

ایوان در لغت‌نامه دهخدا به معنی صفه، طاق، نشستگاه بلند که بر آن سقف باشد، همچنین پیش گشاده و درگاه آمده است. و در فرهنگ عمید به معنی صفه، پیشگاه، اتاق، قسمتی از ساختمان که جلوی آن باز و بدون پنجره باشد، می‌باشد و اصل این کلمه فارسی عنوان شده است.

دایره‌المعارف اسلامی ایوان به کسر اول را صحیح‌تر می‌داند که با ایوانات و آواین جمع بسته می‌شود. در فرهنگ تنسی کلمه ایوان را این چنین توصیف کرده است: صفه و رواق و دهلیز فراخ و پیشگاه اتاق رواق پیش بازی که در جلو آن بالا خانه‌ای برای نیکویی منظر و خوبی هوا سازند.

تعریف ایوان توسط اسکار رودر

اسکار رودر باستانشناس معروف ایوان را این‌چنین تعریف نموده است: واژه ایوان یک کلمه فارسی است، ایوان، رواق و یک تالار سراسری باز یا یک کاخ و به عربی (ایوان) نامیده می‌شود، امروزه در سوریه و عراق ایوان در یک خانه به عنوان قسمت اصلی و عمده بنا اختصاص یافته که از هر سه طرف دیوار گشته ولی از قسمت چهارم طرف حیاط باز است.

تعریف ایوان از نگاه رایت

رایت^۱ نیز تعریف جامع‌تری از شکل ایوان ارائه می‌دهد. رایت، ایوان را واحدی دارای طاق کشیده نه خیلی عمیق و نسبتاً عریض معرفی می‌کند که از جلو کاملاً به حیاط باز است، در محور اصلی ساختمان قرار می‌گیرد و احتمال دارد به قسمت‌های دیگر بنا دسترسی داشته یا نداشته باشد. همچنین او به صراحت ماهیت ایوان را بی‌ستون می‌داند. (wright, 1991: 79)